

פ ר ט י כ ל מס. 18/1

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
ירושלים, יום ד', י' בשבט הסי"א - 17.1.51

חברי הועדה הנוכחים: נ. ניר - היו"ר
ע. אסף
י. בדר
ח. בן אשר
מ. בן עמי
ד. בר-רב-האי
א. ג'רג'ורה
י. הררי
ז. ורהפטיג
ע. ז'בוטינסקי
י. כסה
א. פרמינגר
י. קליבנוב
א. חבורי.

בזכות דעה מיעצת: ד. כהן.

מוזמנים: ח. כהן - היועץ המשפטי
ח. צדוק - המשנה ליועץ המשפטי
מ. פיאמנטה - מתרגם לערבית.

הישיבה נפתחה בשעה 08.30.

היו"ר נ. ניר: אני פותח את הישיבה.

חוק למניעת הפקעת שטחים ומספרות.

סעיף 5(ג).

"נוסף על העונשים שבית דין מוסמך להטילם לפי סעיפים קטנים
(א) ו-(ב), רשאי הוא לצוות;

- (1) כי מלאי הסחורות של הנאשם שבהן נעברה העבירה, או הפדיון ממכירתן, יוחרם, כולו או מקצתו;
- (2) כי בית העסק של הנאשם שבקשר אליו נעברה העבירה ייסגר לתקופה שיקבע בית הדין;
- (3) כי רשיון שניהן לנאשם יבוטל, או יופסק חקפו לתקופה שיקבע בית הדין;
- (4) כי ריווח מופרז שבא לידי הנאשם בקשר לעבירה, יוחזר לאדם שממנו נחבל, או יוחרם, כולו או מקצתו; אך בית הדין לא יצווה על החרמת ריווח מופרז אלא לאחר שנתן לאדם שממנו נחבל הזדמנות להשמיד את דברו;
- (5) כי אמצעי הובלה, שהוא קנין הנאשם ושבזו נעזר בביצוע העבירה, יוחרם;
- (6) כי פסק הדין יפורסם ברבים בצורה ובאופן שיקבע בית הדין; הוצאות הפרסום דינן כדין קנס שהוטל על ידי בית הדין."

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
17.1.51
חוק למניעת הפקעת שיערים ופפסרות.

היו"ר נ. ניר:

בסעיף זה הסתייגות לחבר הכנסת לם: להוסיף

עונש של שלילה הזכות לבחור או להבחר לכנסת

ולרשויות המקומיות לתקופה של חמש שנים. חבר הכנסת בן-עמי מציע: לבטל

את ההוראה בפיסקה 4 המאפשרת החרמת ריוח מופרז. ולמחוק את פיסקה 5

המאפשרת החרמת אמצעי הובלה. חבר הכנסת פרמינגר מציע בפיסקה 6: כל פסק-

דין מרשיע או תמציתו כפי שיקבע ביחיד-הדין, יפורסם ברבים בשני עהונים

יומיים לפחות, לפי חוק, וכן על לוחות מודיעין של הרשות המקומית.

מ. בן-עמי:

לא היתה לי הסתייגות ביחס לפיסקה 4, אלא

רק בפיסקה 5, ביחס לאמצעי הובלה. העונשים

המוטלים בסעיף זה, הם גם רבים מדי וגם חמורים מדי. הובלה היא גם פרנסתו

של אדם. אנו עונשים אותו בכל העונשים, אבל אין לשלול ממנו את פרנסתו.

אינני חושב שמגמתנו לעשות אדם כזה לנטול-יכולת לפרנס את עצמו. נטיל

עונשים, אבל נתן אפשרות להמשיך להחקיים.

ז. ורהפטיג:

אני מציע בסעיף-קטן (5) לכתוב: "כי

אמצעי הובלה ששמש מכשיר לביצוע העבירה,

יוחרם". אינני רוצה להחרים מכונה שנסעו בה נוסעים, ובין היתר, הבריתו

גם סחורות. אבל אם המכונה היחה מכשיר ששמש להברחה, אני בעד החרמתה.

אנחנו אומרים כי מלאי הסחורות אשר נמצא, כולו או מקצתו, יוחרם. אם גם

המכונה ששמה לביצוע עבירה כזאת, מדוע אסור להחרים גם את המכונה?

היו"ר נ. ניר:

ה צ ב ע ה

בעד הסתייגותו של מ. בן-עמי - 3.
נגד - 6.

הסתייגות לא נתקבלה.

הסתייגות למ. בן-עמי ולי. קליבנוב.

הצעת ורהפטיג, לכתוב בסעיף-קטן (5): "כי אמצעי הובלה ששמש מכשיר לביצוע העבירה, יוחרם" -

נתקבלה.

א. פרמינגר:

היתה תקופה קצרה מאוד בה התחילו לעלות

על הדרך הנכונה במלחמה בשוק השחור. לדעתי

אין זו מלחמה של חופים מחים. זוהי מלחמה עירונית. אינני יודע משהו

רל.

א. פרמינגר:

מה הפסיקו את המלחמה בשוק השחור. זוהי הסברה ציבורית חשובה מאוד. לכן, לדעתי, חשוב לפרסם את הנעשה בשטח זה. בזמן האחרון, לצערי, אין פסקי-דין שאפשר לפרסמם לא מפני שאין עבריינים אלא משום שעבריינים אינם מובאים לדין. (ת. כהן: מי אומר זאת?) מבהינה ציבורית יש חשיבות מכרעת שתהיה חובה לפרסם זאת בעתוננים. אם כדאי היה לפרסם בעתוננים מודעות על השוק השחור בצורת נחש מתפתל, אני חושב שיותר כדאי לפרסם כי פלוני ואלמוני הפקיעו שיערים. זה עמוד קלון, ואני בעד זה שספסרים יובאו אל עמוד הקלון. אינני מתכוון לפרסום כל פסקי-הדין במלואם; לכן הצעתו לפרסם "את פסקי-הדין או תמציתו כפי שיקבע ביחיד-הדין", כלומר: בי"הד יהיה רשאי לפרסם רק כי ביום זה וזה היה משפט ובו נדון פלוני לחדשיים מאסר. על חצי גליון מודפס אפשר לפרסם על לוחות המודיעין יותר פסקי-דין מאשר היועץ המשפטי מביא במשך חצי שנה. נוסף לכך, זה צריך להתפרסם לפתוח בשני עתוננים יומיים. אני רוצה לגרום לכך שיהודי שנמצא אשם בעבירה על חוק זה, יהיה מפורסם לרעה.

מתעוררת שאלה אם לא להוציא מכלל זה

את העבירות הטכניות. הייתי מסכים לכך, לו הייתם מציעים הצעה שלא תשאיר מקום להחלטה שרירותית של השופט אך אני מתנגד לכך שהפירסום יהיה חלק מהעונש. הכלל הקבוע צריך להיות שפסקי-הדין מתפרסם, אלא אם יהיה זה מקרה יוצא מן הכלל. לפי הניסוח המוצע, הכלל הוא שאין מפרסמים את פסקי-הדין, אלא שהשופט רשאי לצוות לפרסמם. ראינו כי עד כה לא השתמשו שמוש מועיל בזכות זו.

השאלה היא שאלה של ניסוח. גם הח'

ד. בר-רב-האי:

פרמינגר אומר כי לא צריך לפרסם כל פסק-

דין, וגם אני מקבל כי פירסום פסקי-הדין הוא גורם מחנך. אבל הרי המכשיר הזה נמצא בידי השופט והוא רשאי לצוות לעשות זאת במקרים מסויימים. אתה מציע לעשות זאת בכל מקרה, והרי ישנן עבירות טכניות שאין זה נכון לפרסם לרעה בגללן.

אני מציע בסעיף-קטן (6), אחרי המלים

ז. ורהפטיג:

"כי פסק-הדין" להוסיף: "או תמציתו", ואני

מציע שסעיף קטן זה יהווה סתיה נפרד. פירוט פסקי-הדין יבוא

ר.ל.

ועדה החוקה, חוק ומשפט

17.1.51

חוק למניעת הפקעת שיערים וספסרות.

ז. ורהפטיג:

מהעונש, אלא אמצעי הסברה.

ע. ז'בוטינסקי:

אני מציע לסחוק את המלה "מרשיע". אם מפרסמים פסק-דין, כדאי לפרסם כל פסק-דין,

לא רק פסק-דין מרשיע.

היו"ר נ. ניר:

ה צ ב ע ה

בעד בחובה לפרסם פסק-דין - 4.
נגד - 6.

ההצעה לא נתקבלה.

הסתהיגות לא. פרמינגר

צמצא ההצעה לפרסם את פסק-הדין בשני עהונים -

לא נתקבלה.

ההצעה לפרסם את פסק-הדין בלוחות המודיעין של הרשויות המקומיות,

לא נתקבלה.

הסתהיגות לא. פרמינגר: פסקי-הדין יפורסמו בשני עהונים לפי החור ובלוחות המודיעין של הרשויות המקומיות.

ההצעה להוסיף בסעיף-קטן (6) אחרי המלים "כי פסק-הדין" את המלים "או חמיתו" -

נתקבלה.

ההצעה להוסיף את המלה "מרשיע" אחרי המלים "פסק-הדין"

לא נתקבלה.

ההצעה שסעיף-קטן (6) לא יכלל בסעיף הדין על העונשים אלא בסעיף נפרד, חחת הכותרת "פירסום פסקי-דין" -

נתקבלה.

ח. צדוק: מאחר שנתקבלה החלטה כי גם פסק-דין מרשיע

וגם פסק-דין מזכה יפורסמו, אנו חייבים

לשנות את הסיפא של סעיף זה ולכתוב: "כי בית-הדין יורה באותו צו על מי

יתחלו הוצאות הפירסום".

ההצעה נתקבלה.

ח. כהן: אני מוכן לנמק את הסתייגותו של חבר הכנסת

לם. בחוקינו עדין אין סעד אשר נמצא בחוק

כמה ארצות אחרות, שביה"ד רשאי, כשהוא מוצא נאשם בעבירה פלילית חייב
בדינו - לשלול ממנו את זכויותיו האזרחיות. היו"ר הנכבד הציע להכניס זאת,
למשל, בחוק האזרחות, ולכתוב כי מי שנשללו ממנו זכויות האזרח ע"י בית-
משפט מוסמך, לא יקבל תעודת אזרחות ע"י שר הפנים. דבר זה מראה כי הסעד
הזה חסר בהתקנתו והגיע הזמן להתחיל להכניס אותו לחוקינו ולתת לבית-
המשפט סמכות לשלול מנאשם שנמצא חייב בדין, את זכויותיו האזרחיות.

חבר הכנסת לם חושב כי זהו המקום הטוב

והצודק להתחיל להכניס את הדבר הזה לתוך מערכת החוקים שלנו.

ד. בר-רב-האי: בכל מערכת המשפטים שלנו אין לנו עונש דומה

לזה. יהכך שלו היינו מחוקקים היום קודקס

פלילי, היינו מוצאים מקום לעונש כזה. אך אני מתנגד להכנסת הדבר הזה
באופן מקרי. אני מתנגד לכך רק מפני שעונש כזה אינו קיים בחוקינו. בדרך
כלל, יש לי ספיקות קונסטרוקטיוניות ביחס לעונש הזה, כי ספק הוא אם
בדמוקרטיה אמיתית יכול מישור לשלול זכויות אזרח. אבל זה ויכוח אחר
לגמרי. אני חושב שאין זה המקום המתאים, אגב הדיון על חוק למניעת הפקעת
שיערים וספסרות, להתחיל בוויכוח הגדול של זכות המדינה לשלול זכויות אזרח.

היו"ר נ. ניר:

ה צ ב ע ה

בעד הצעת חבר הכנסת י. לם - 3.
נגד - 5.

ההצעה לא נהקבלה.

הסתייגות לי. לם.

(יגן על ההסתייגות ח. בן-אשר, במקרה שי. לם לא
יוכל להגן עליה מפאת מחלתו).

סעיף 5(ד).

"לביית דין יהיו כל הסמכויות הנתונות לביית משפט על פי
כל חוק אחר; וכל האמור בסעיף זה בא להוסיף על אותן
הסמכויות ולא לגרוע מהן".

אני מציע כי סעיף-קטן (ד) יהיה סעיף

ז. ורהפטיג:

נפרד מפני שאין הוא שייך לעונשים בלבד.

אלא דן גם בסמכויות. כמו כן אני מציע לכתוב "וכל האמור בחוק זה" במקום

"וכל האמור בסעיף זה".

ההצעה נתקבלה.

לביה-המשפט ישנן כל כך הרבה סמכויות.

י. קליבנוב:

מה פירוש המלים "כל הסמכויות שישנן לביה-

המשפט"?

יש לנו כבר פסקי-דין אחדים על הפירוש

ח. כהן:

של הסעיף הזה. הסעיף הזה הופיע גם בפקודה

הקודמת. כוונתו - וגם גם פרש אותו ביה-המשפט - שאם למשל ניתנות לפיה-המשפט סמכויות מיוחדות בפקודת הפיקוח על המזונות, ואם סמכויות אלה אינן נזכרות בפקודה זו ביחס לביה-הדין למניעת הפקעת שיערים וספסרות, הסמכויות האלה ניתנות בכל זאת לבי"הד למניעת הפקעת שיערים וספסרות. אין הדבר הזה גורם לקשיים.

טעיף 6.

"(א) לא יוגש כתב אשמה לבית דין אלא על ידי היועץ המשפטי לממשלת ישראל או על ידי בא כוחו.

(ב) אין נזקקים בבית דין לטענה פגם בהזמנת הנאשם או בכתב האשמה, בצורתם או בחכנם, אל אם בית הדין יראה, מסיבות שעליו לפרטן בצו, שאי-הזדקקות לטענה עלולה לגרום לעיוות הדין.

(ג) בית דין לא יהיה קשור בדיני הראייה ויפסוק על יסוד חומר ההוכחות שהובאו לפניו לפי אומד דעו השקולה.

(ד) בית דין יחליט פה אחד או ברוב דעות.
(ה) במידה שלא נקבעה הוראה אחרת בחוק זה או בתקנות שהותקנו לפיו -

(1) בבית דין שליד ביה משפט מחוזי יחולו סדרי הדין הנהוגים במשפט פלילי בבית משפט מחוזי בדיון מהיר.

(2) בבית דין שליד ביה משפט שלום יחולו סדרי הדין הנהוגים במשפט פלילי בבית משפט שלום".

בסעיף זה הסתייגות לא. פרמינגר: להוסיף

היו"ר נ. ניר:

בסוף הסעיף שחי הוראות אלו: 1. היועץ

המשפטי לממשלת ישראל ובא כוחו לא יגישו כתב אשמה על עבירה נגד המשק אחרי עבור שלשה חדשים מאז שנסתיימה גביית העדויות בקשר לאותה עבירה, אלא אם קבל רשות לכך מבית הדין. 2. הוגש כתב אשמה לביה-הדין ולא ניתח פסק דין באותה ענין תוך 30 יום מיום הגשת כתב האשמה, יציין בית הדין בפסק הינו את סיבות האיחור.

היו"ר נ. ניר: חבר הכנסת בדר מציע למחוק את סעיף

קטן (א).

ח. צדוק: למען השלמות אני רוצה להזכיר כי היתה

הסתייגות לחבר הכנסת פרמינגר בסעיף-קטן

(א), אשר כבר דנו עליה. הוא הציע לאפשר לגופים ציבוריים להגיש חביעה אזרחית.

ע. ז'בוטינסקי: להסתייגותו של בדר: סעיף (ג) מבטל

למעשה את הפרוצדורה של גביית עדויות..

דבר כזה יכול אולי להיות מוצדק במשפט פוליטי, שיש בו סודות המסכנים את המדינה. אבל במשפט בעל אופי כלכלי, אין לכך כל הצדקה וזה יכול לגרום לעיוות הדין. בפני השופטים יובאו נימוקים שהנאשם לא ידע את מקורם ואין כל אפשרות של ביקורת עליהם. אין כל הצדקה להכנסת הדבר הזה בחוק הדין על הפקעת שיערים.

מ. בן-עמי: אני מתנגד לאפשר לבית-הדין לקבוע בעצמו,

לפי סברות עצמאיות שלו, את המצב המשפטי

והעובדתי, בפרט כאשר העונשים בחוק זה הם עונשים קטלניים. בחוק זה צריך להיות קשר לדיני הראיות ולא יתכן שהשופט יחליט כאוות נפשו. בשבילי כל שופט הוא רק בשר ודם, ואם ישנה דעה כי ספסרים הם מחריבי-עולם. אי-אפשר שלא להגביל בענין זה. הפירצה הזאת, היא כבר מגמה במשרד המשפטים. חושבים שזוהי קידמה, ואני חושב שזה עיוות דין. אני בטוח שאם נקבל את ההצעה כפי שהיא, יהיו לא מעט עיוותי-דין.

ח. כהן: ההוראה הזאת קיימת בפקודה של לפני

שנהיים. אאצא אני מעיז לאמר כי לא

יהיה עיוות דין באף בית-דין למניעת הפקעת שיערים ומפסרות, ע"י כך שבתי-דין אלה לא יהיו קשורים בדיני הראיות. להיפך, גם השופטים בבתי-דין אלה הקפידו לא לקבל ראיות כשאינן צורך בכך. אבל דוקא בענין של הפקעת שיערים - שזה ענין של קשרים עם חו"ל - אינני רואה אפשרות לברר את הענין אלא אם תהיה אפשרות להגיש דוקומנטים שנשלחו מחו"ל, למשל. אם בענין זה היינו צריכים לנהוג בדרך הרגילה, לגבות עדויות מהספקים ומהספנים אשר בחו"ל, כי אז היינו מאריכים את המשפטים האלה למעלה

רל.

ועדת התוקה, חוק ומשפט
17.1.51
חוק למניעת הפקעת שערים וספסרות.

ח. כהן:

דוקא במשפטים על הפקעת שערים וספסרות, ובהם אי-אפשר לוותר על ההוראה הזאת. אחם יכולים לסמוך על בתי-המשפט שלנו דוקא מפני שיש לנו נסיון של שנתיים אחם, שהם לא ישתמשו לעעה בסמכותם זאת.

י. קליבנוב:

אני חושב כי הביטוי "קשור לדיני הראיות" אינו מתאים. לפי מה שאנחנו יודעים, פירוש הדבר חופש גמור. לכן הייתי מציע לכתוב במקום זאת "כפוח לדיני הראיות".

ע. ז'בוטינסקי:

האם-אפש אי-אפשר לפרט בסעיף זה איזה עדויות יכולות להתקבל בדרך כזאת?

ח. כהן:

אי-אפשר לראות זאת מראש.

היו"ר נ. ניר:

ה צ ב ע ה

בעד ההצעה להשיט את סעיף-קטן (ג) - 2.
נגד - רוב.

ההצעה לא נתקבלה.

הסתייגות לי. בדר ומ. בן-עמי.

הצעה י. קליבנוב לכתוב "כפוח" במקום "קשור" -

נתקבלה.

י. הררי:

אני מציע כי צחי-הדין במקרים ידועים יהיו רשאים לסטות מהפרוצדורה הקבועה

בחנאי שיחליט על כך ויקבע בפרוטוקול שהוא סטה.

היו"ר נ. ניר:

ה צ ב ע ה

בעד ההצעה י. הררי - 5.
נגד - מיעוט.

ההצעה נתקבלה.

ח. צדוק:

הניסוח המחאים להצעת הררי נמצא בחוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם. אני מציע

שננסח את הסעיף הזה כפי שהוא מנוסח באותו חוק.

הצעת ח. צדוק - נחקבלה.

הסתייגות לז. ורהפטיג.

ח. כהן: אני מבקש הסתייגות לשר המשפטים בענין זה.

הסתייגות לשר המשפטים.

(בשם רוב הועדה יגן י. הררי).

א. פרמינגר: הצעתי את הוספת שני הסעיפים בסוף הסעיף

לא כאיש חוק אלא כאזרח שהחבונן במצב

שיפוט לגבי ספסרים. למדתי כי היקים על גבי היקים נערמים, כי יש

העש גדול, ובסופו של דבר "ההר הגדול מוליד עכבר". שיפוט יש, אך

משפטים והרשעות בדין - אין. מתוך כך, הצעתי את הצעותי.

בהצעתי שני רעיונות: הראשון, כי היועץ

המשפטי יגיש את כתב ההאשמה תוך תקופה מסויימת. עד כה לא הגישו זאת.

יגידו כי אני בא להגביל את היועץ המשפטי ולהגן על ספסרים, מפני

שמה יקרה אם היועץ המשפטי לא יגיש את כתב ההאשמה? אני עונה: לו המציאות

עד עתה היתה פוכחה כי היועץ המשפטי לא הספיק לאסוף את החומר במשך שלושה

חדשים, אבל אחרי ששה-שבעה חדשים היה מגיש משפטים לעשרות או למאות - לא

הייתי מציע את הצעתי. אבל המציאות היא הפוכה. המציאות היא שבמשך שנה

היתה חריצות גדולה באיסוף החומר, אבל ההיקים נגזרו. יש לי שורה

של עובדות בענין זה, ואני אביא אותן. לכן אני תושב כי יהיה זה נכון

להגביל את היועץ המשפטי ולחייבו להביא משפטים תוך תקופה מסויימת.

כמובן, נחוץ לקבל גם הגבלות במקומות

אחרים. אבל לדעתי, תוספת זאת חייב את היועץ המשפטי באופן מוסרי-ציבורי.

אגב, אם הוא לא יביא את העבריינן למשפט תוך שלושה חדשים, יש לו אפשרות

להתייצב בפני ביה"ד ולהודיע לו כי לא הספיק ולבקש הארכה. אם בגלל

פקודת מעצר אפשר להביא את הנאשם בפני השופט כל כמה שבועות, כי אז

אפשר לחייב את היועץ המשפטי - כאשר לא הספיק להכין את החיק במשך

שלושה חדשים - להתייצב בפני ביה"ד ולהגיד: רבותי, לא הספקתי. אז יהיה

כחוב בעתון כי ב"כ היועץ המשפטי הופיע בפני ביה"ד ובקש להאריך את

תקופת המשפט, נאמר נגד "ליבר", לעוד שלושה חדשים. ואז, אחרי שלושה

חדשים ישאל הציבור: איפוא המשפט נגד "ליבר"? והיועץ המשפטי יצטרך

א. פרמינגר: הצעתי השניה: שביה"ד ידון תוך חודש

ימים בכל מקרה ומקרה. כמובן, בצורת

השיפוט הנוכחית אי-אפשר לעסוד בזאת; לשם כך צריך להרכיב עוד עשרות

הרכבים של בחי-דין. אבל לפי ההצעה שהצענו, אפשר יהיה להרכיב מספר

מספיק של הרכבים. אגב, אם בכל זאת אין מספיקים לעשות זאת במשך חודש,

העבריינין אינו יוצא זכאי, אבל יצטרכו אז לציין בפסק-הדין מדוע חל

האחור. זה יהווה לחץ על ביח-המין.

ח. כהן: בשביל היועץ המשפטי הצעתו של חבר הכנסת

פרמינגר היא ממש אידיאלית. אם היועץ

המשפטי לא יוכל להביא ספסר לדין אלא תוך שלשה חדשים אחרי גמר החקירה

או מיום פתחתה, כי אז יהיה זה גן-עדן לספסרים, אבל למדינה ולמלחמה

בספסרות לא הצמח מכך תועלת.

קל מאוד, רבותי, לחוקק חוקים ולהכניס

לחוכם כמה דברים יפים מאוד, אבל קשה עד מאוד לבצעם. מדברים על היועץ

המשפטי שהוא עושה זאת ואחרת, שמצטברות ערימות של משפטים, וכו' וכו'.

אבל כשאתם רואים את המנגנון אשר בעזרתו צריך היועץ המשפטי לבצע את

הדברים האלה ולהביא את העבריים למשפט, מנגנון אשר נקבע לפי חוק

החקציב - התפלא שבכלל הובאו חיקים למשפט ונתבררו במשך הזמן. אין שום

אפשרות טכנית להביא ספסרים לדין תוך התקופה שאותה מציע חבר הכנסת

פרמינגר. אם תקבלו את ההצעה הזאת, התוצאה תהיה פשוטה: לא יובאו

ספסרים לדין. כאשר ועדת הכספים הצטרך להחליט על החקציב לשנה הבאה,

היא לא חוסיק אלא תקצץ אל את חקציבנו, כדרכה בקודש, ולא מפני שהיא

רוצה בכך אלא מפני שאין כל אפשרות אחרת.

מתוך כך אין להכניס לחוק זה הוראות,

אשר מפאת קשיים חקציביים ומנגנוניים אי-אפשר לבצען.

ג. ניר: אני רוצה לנמק מדוע אני מתנגד להסתייגותו

של פרמינגר בחלקה הראשון. לו יכולתי

לחייב את היועץ המשפטי להגיש את התביעות במשך שלושה חדשים - הייתי

עושה זאת. אבל אינני יכול לעשת זאת, מפני שאין לי סנקציה נגדו. היות

ואינני יכול להכניס נגדו סנקציה, אינני רוצה להגביל אותו בזמן מפני

שאינני יכול לחייב אותו את אחיזתו. הוא לא יושב את המרש

נ. ניר:

ואז הנאשם יהיה פטור. (א. פרמינגר: הוא ילך לביה"ד לבקש הארכה). לשם מה לו ללכת? מי ידרוש זאת ממנו? הנאשם? אם יכול מישהו לחשוד כי היועץ המשפטי לא ירצה אולי להגיש משפט, הרי ע"י הצעה זאת יש לו דרך קלה: הוא לא יגיש את המשפט הוך שלושה חדשים ולא יפנה לביה"ד לבקש הארכה. (א. פרמינגר: אני מוכן לקבל כי אם היועץ המשפטי לא הספיק להגיש את המשפט, עליו להודיע על כך לביה"ד). (ד. בר-רב-האי: ביה"ד עדין לא יודע על העניין).

היו"ר נ. ניר: נצביע על הסתייגותו של פרמינגר בחוכנה -

כוונתה לחייב את היועץ המשפטי להגיש

משפטים - ואפשר יהיה לנסח אותה כך או אחרת.

ה צ ב ע ה

ההצעה להוסיף סעיף (ב) בסוף סעיף זה -

לא נתקבלה.

הסתייגות לא. פרמינגר.

ההצעה להוסיף סעיף (ז) בסוף סעיף זה -

לא נתקבלה.

הסתייגות לא. פרמינגר.

ז. ורהפטיג: אני מציע לנסח את סעיף (ב) באופן פוזיטיבי:

בי"ד לא יזקק לטענת פגם בהזמנת הנאשם או

בכתב האשמה, בצורתם או בחכנם, אם יראה, מסיבות שעליו לפרטן בצו,

שאי הזדקקות לטענה אינה עלולה לגרום לעיוות הדין. הכלל צריך להיות

שבי"ד נזקק לטענות כאלה, ועלינו לקבוע כי הוא לא יזקק אם ימצא

כי אין הזדקקות לטענות אלה עלולה לגרום לעיוות דין.

אני מוכן לקבל זאת

ת. כהן:

ז. ורהפטיג: בסעיף (ד) אני מציע כי אי-אפשר יהיה להרשיע

אלא בצורת קולו של אב ביה"ד. כלומר, לזכוי

הנאשם מספיק רוב, אבל להרשעו צריך להיות אחד מאם מהשופטים שבעד

ההרשעה אב ביה"ד.

ז. ורהפטיג: רבוהי, בדבריהם אלה ישנם פעמים רבות עניינים משפטיים מסובכים. אם אב ביה"ד, אשר מצווה לשמור על הצד המשפטי, מתנגד בכל חוקף להרשעה, אין אנחנו צריכים לאפשר לשני נציגי הציבור להרשיע, כי לפעמים הם נתונים יותר להשפעה חוקפת של איזו שהיא אסמכתה.

י. הררי: אני מתנגד להצעתו של ורהפטיג מסיבה

זו: מבחינת ההשפעה והשכנוע בפורום של השלושה - ואני אומר זאת מחוץ נסיוני בבתי-דין צבאיים - היוריסט הוא הקובע הכל. אם על אף על הסברותיו לא שוכנעו שני הלא-יוריסטים ועם כל הכבוד שאני רוחש ליוריסטים, אינני יכול להסכים כי הם המידע עולים על האחרים - אם בכל זאת לא הצליח היוריסט לשכנע אפילו אחד משני חבריו ושניהם מתנגדים לדעתו, ההכרעה צריכה להיות בידי שני נציגי הציבור. אם אנחנו מכניסים לענין זה אנשי ציבור, עלינו לתת להם גם סמכות לשפוט. והרי אם יתברר כי נעשה עוול, יש המידע אפשרות של ערעור?

ד. בר-רב-האי: אני חושב שכל הסעיף הזה מיותר. בכל

מערכת המשפט שלנו מתליטים ברוב דעות. אינני יודע מדוע התעורר ספק ומדוע צריך היה להכניס הוראה מיוחדת כזאת. בזמנו היה ספק ביהם לבוררות וכחבו זאת במפורש. אבל ביהם לבי"ד המורכב משלושה שופטים, לא היה אף פעם ספק. (י. קליבנוב: אבל זו יצירה חדשה ודרושה תקנות מיוחדות). לדעתי, סעיף זה רק מעורר ספיקות חדשות.

ה. כהן: אם נמתק את הסעיף הזה, יוכלו באמת להתעורר

ספיקות, כי הסעיף הזה היה בפקודה הקודמת. אני יכול גם לאמר לכם, ~~במציאות~~ מן הנסיון, כי באמת התעוררה ספיקות בקשר עם מידת העונש. קרו מקרים שכל שלושת השופטים היו בדעה שונה; אחד הציע עונש של חודש מאסר; שני - שני חדשים ושלישי - שלושה חדשים. מצאו מוצא מן הסבך ע"י זה שמישהו התפשר והסכים לחדשיים מאסר. אבל ברור שאם נמתק את הסעיף הזה, כאשר הוא היה בפקודה הקודמת, כמובן שיתעוררו כל מיני ספיקות. לכן אני מבקש להשאיר את הסעיף כפי שהיה בפקודה הקודמת.

ח. כהן:

טעם נוסף לדבר: בפקודת הפירושים יש הוראה

מפורשת הקובעת כי ועדה או מועצה המורכבת

ממספר אנשים, מחליטה ברוב דעות. אבל אין סעיף זה חל על בתי-דין או

טריבונאלים. זוהי סיבה נוספת לכך שנכחוב כאן במפורש כי ביה"ד

יחלט ברוב דעות.

כחבר הכנסת בר-רב-האי, אינני חושש שבלעד

סעיף זה יחליטו לא ברוב דעות, אבל כדי להסיר ספיקות ומכיון שאי

שהסעיף היה בפקודת הקודמת, מוטב להכניסו גם כאן.

אינני מוכן לעמוד על כך.

ד. בר-רב-האי:

אם כך, אני עומד על הצעת בר-רב-האי.

היו"ר נ. ניר:

ה צ ב ע ה

ההצעה למחוק את סעיף-קטן (ד) -

לא נתקבלה.

בעד הצעה זו. ורהפטיג, כי פסק-דין מרשיע יתקבל רק כאשר אב בית-הדין היה בין המחייבים

הרשעה -

נגד

3.
- רוב.

ההצעה לא נתקבלה.

הסתייגות לז. ורהפטיג,

(בשם הועדה יגן ד. בר-רב-האי).

סעיף 7.

"(א) שוטר או פקח שבפניו עבר אדם עבירה נגד המשק, רשאי גם לפני שהוגש נגד אותו אדם כתב אשמה לבית דין - למסור אותו אדם הזמנה לבוא לפני בית דין, במקום ובמועד שנקבעו בהזמנה, כדי לענות על האשמה.

(ב) דין הזמנה שנמסרה לפי סעיף קטן (א) כדין הזמנה בית דין.

(ג) תעודה שנראה מתוכה כי נחתמה על ידי שוטר או פקח והמאשרת שנמסרה לאדם הזמנה לפי סעיף קטן (א), חשמש ראיה על מסירת ההזמנה לאותו אדם, אלא אם יוכח היפוכו של דבר.

(ד) הזמנה שנמסרה לאדם לפי סעיף קטן (א) בטלה, אם לא הוגש נגד אותו אדם כתב אשמה לא יאוחר משלשה ימים לפני המועד שנקבע בהזמנה.

(ה) בפעיה זה, "פקח" פירושו - אדם ששר המשפטים, או מי שהוסמך על ידיו לכך, מינהו להיות פקח, ושיש בידו תעודה, חתומה בידי שר המשפטים או בשמו, המעידה עליו שנתמנה להיות פקח, כאמור."

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
17.1.51
חוק למניעת הפקעת שערים וספסרות.

מ. בן-עמי: אני מתנגד למסירת הסמכות הזאת לפקח ולשוטר.

בישיבת ועדת המשנה היינו בסך הכל שנים-שלושה

חברים, ובררנו את סמכות השוטר או הפקח לקבוע כי יש עבירה ולהזמין את האדם לדין. המצנה כזאת תלויה ועומדת; אם היועץ המשפטי או בא-כוחו ירצו לחמוך בה, יהיה משפט; אם לאו - יבוא האיש וימצא כי אין משפט. יש בכך חוסר רצינות וזלזול רב באזרח. אינני חושב שהשוטר יכול לקבוע אם יש או אין עבירה; הוא איננו יוריסט ועלול אפילו מתוך כוונה טובה, לגרום צרות לכל מיני אזרחים שלא עברו עבירות. שניה: אין הוא יודע את הימים והזמנים המתאימים לבית-המשפט; הוא יוכל לקבוע משפטים שאי-אפשר יהיה לבררם באוחו יום. שלישי: הזמנה אינה תביעה לבית המשפט; זוהי הזמנה לפני שיש תביעה וגם זה מגותך. בחוק זה יש הגבלה לפיה יכול רק היועץ המשפטי או בא-כוחו להגיש תביעה למשפט. זה אומר ששוטר אינו יכול לעשות זאת. לגבי עבירות חנועה, כשהחרנו לשוטר להגיש הזמנה לנאשם, ראינו את ההזמנה ככתב האשמה. אבל הזמנה ללא כתב האשמה - זה משונה מאוד. לכן הצעתי למחוק את כל הסעיף הזה. בזאת לא אמרתי כי העובר עבירה לא יובא לדין. השוטר ימסור את הענין לפרקליט המחוזי, והוא ינקוט בצעדים הנאותים.

ז. ורהפטיג: אני רוצה להזכיר לחברי הועדה כי קבלנו

תיקון העושה את הסעיף 7 למיותר. קבלנו

את האידויאה שהעבירות ההמוניות, הטכניות, העבורנה לבית-משפט רגיל. סעיף 7 היה מכוון למנוע העמסה מספר יותר מדי גדול של משפטים על בית-הדין למניעת הפקעת שערים וספסרות. אם העברנו עבירות קלות לבי"ד רגיל, אין צורך בסעיף זה.

היו"ר נ. ניר:

ה צ ב ע ה

ההצעה למחוק את סעיף 7

נתקבלה.

סעיף 8.

"(א) הוגש כתב אשמה לבית דין, רשאי שופט - על פי בקשה היועץ המשפטי לממשלה ישראל או בא-כוחו - לצוות שביח העסק של הנאשם אשר בקשר אליו נעברה העבירה שבה הוא נאשם, ייסגר עד לסיום בירור המשפט.

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
17.1.51
חוק למניעת הפקעת שיערים ומפסדות.

" (ב) ניתן צו לפי סעיף-קטן (א), רשאי שופט, בכל עת לפני סיום בירור המשפט, לבטל את הצו, על פי בקשת הנאשם, אחרי שנתן ליועץ המשפטי לממשלת ישראל או לבא-כוחו הזמנות להשמיע את דברו".

היו"ר נ. ניר: הסתייגותו של חבר הכנסת בן-עמי: למחוק

אח הסעיף. הצעת חבר הכנסת ורהפטיג:

לקבוע בסעיף-קטן (א) שצו סגירה יכול להינתן רק לאחר שניתנה לצאשם הזמנות להשמיע את דברו.

מ. בן-עמי: אני מבין שבמקום שכתוב "רשאי השופט" צריך

להיות כתוב "רשאי אב בית הדין".

בסעיף זה ניתנת אפשרות לאב בית הדין לתח

צו לסגור בית-עסק של נאשם עוד לפני שחויב בדין. אני אומר שדבר זה

הוא כבר עונש, ואין מענישים לפני שהוכח כי הנאשם אשם. (י. כסה:

אפילו לא לצרכי חקירה?) כתוב כאן: "עד לסיום בירור המשפט"; אין

זה לשם חקירה.

אחם מביטים עלי כאילו אני אוהב ספרים ומגן

עליהם. אני מגן על יושר ועל הגינות כלפי אדם שאיננו רשע. אין לי

בית-מסחר ואין לי קרובים בעלי בית-מסחר. אבל פה מציעים לסגור עסק

של אדם עוד לפני שנסתחים המשפט, ואנחנו יודעים שמשפטים נמשכים

לפעמים שנה ויותר. לא נאמר פה "לצורך חקירה" או "ליומיים-שלושה".

או "לשבועיים". יש פה דבר בלתי מוגבל, ולגבי אדם שטרם הורשע, על

סמך כתב ההאשמה בלבד. השוטר מאמין כי נעשתה עבירה. אמונת השוטר

בענין זה שווה בעיני כקליפת השום. אני רואה כי אצלכם חופש האדם

הוא אפס-אפסים; האדם הוא אסקופא נדרסת; רכושו - דבר שכל אחד יכול

לעשות בו כבחורך שלו. אין לכם רגש לכבוד האדם ולזכויותיו. בשבילי

כל אדם הוא אדם כל עודלא הוכח כי הוא רשע. כל אדם הוא בחזקה

זכאי כל עוד לא חויב בדין. עצם העובדה שמאשימים אותו עדין אינה אמרת

כי הוא רשע. אם מעמידים אותו במצב כזה - כפי שמוצע בסעיף זה - אין

זה תמיד לצורך חקירה, אלא מפני שהוא נחשב לרשע. הדבר הזה ניתן

לשרירות לב ולניצול.

מ. בן-עמי: ישנם כל כך הרבה עונשים. מדוע להוסיף על

זאת סגירת העסק, כדי שכל הארץ תדע זאת עוד
לו לפני שחויב בדין, ואם היה צורך לקבל הלוואה
בבנק, ייפגע מכך? היו זהירים?

ד. בר-רב-האי: הייתי שותף להתגוננותו של חבר הכנסת בן-עמי

אילו לא הייתה מלה אחת בפעיה זה: "רשאי
השופט". אני, בדיוק כבן-עמי, מתנגד לפעולה אדמיניסטרטיבית. אמרתי
זאת בהזדמנויות שונות וקבלתי מנה שאינה מגיעה לי, בעד עמדתי זאת.
אני אעמוד על זאת בכל חוקף. אבל יש לקרוא את הסעיה בשלמותו, והוא
לגמרי איננו מה שבן-עמי מייחס לו. אם כתוב "רשאי השופט", זו כבר
אינה אינסטנציה אדמיניסטרטיבית. השופט ישקול את כל הדברים שאמר
בן-עמי. במידה שזוהתה זו אינה ניהנת לפקח, למפקח על המזונות או לכל
פקיד אחר, אלא לשופט ולפי דרישת התביעה הכללית, נסיוננו הראה
כי השופטים מהססים מאוד ואינם עושים זאת בקלות.

ז. ורהמטיג: אני מציע כי הכלל שבפעיה-קטן (ב), שאי-אפשר

לשנות את הצו בלי שמייעה הצד השני - שבפעיה
(ב) הוא היועץ המשפטי - יחול גם על סעיה קטן (א). החובע והנאשם הם
שני צדדים ואני בעד זה שנתן להם זכויות שוות.

ההצעה נתקבלה.

י. הררי: מתוך הכרה שלפעמים דרוש צו מהיר ואין

אפשרות להביא את הנאשם ולשמוע את טענותיו
שיכולות להמשך שלושה ימים, אני מציע שאפשר יהיה להוציא צו-סגירה בלי
שמייעה טענות הנאשם, בתנאי שיהיה לצו זה תוקף רק למשך יום, יומיים
או שלושה ימים, עד אשר תהיה אפשרות לשמוע את הנאשם. אם כעבור שלושה
ימים לא נשמעו טענותיו של הנאשם, הצו בטל באופן אוטומטי. יחכן שאנשים
יהיו עפוקים, ואחרי קבלת צו-סגירה יזניחו את הענין והנאשם ישב
במעצר בינתיים. התיקון שאני מציע יטיל על היועץ המשפטי לדאוג לכך
ולברר במשך שלושה ימים אם הייתה הצדקה לצו הסגירה.

י. קליבנוב:

אני מציע לקבל את הצעה ורהפטיג, כלומר, שאי-אפשר יהיה להוציא צו כזה מבלי ששמוע את הצד השני. נוסף לכך אני מציע כי תקופת הסגירה תהיה מוגבלת - גם לאחר שמיעת טענות הנאשם - והיא תוכל להיות מוארכת מפעם לפעם. אני מציע כי תקופה זאת תהיה שבועיים.

היו"ר נ. ניר:

ה צ ב ע ה

בעד הצעה למחוק את סעיף 8 - מיעוט נגד
 - רוב.

הצעה לא נחקבלה.

הסתייגות למ. בן-עמי.

- בעד הצעה ז. ורהפטיג, שצו סגירה לא יינתן אלא לאחר שמיעת הנאשם
- 4 - בעד הצעה י. הררי, שצו סגירה שיינתן לפני שמיעת טענות הנאשם, יהיה לו חוקף לשלושה ימים והנאשם ישוחרר באופן אוטומטי לאחר שלושה ימים, אם בחוך זמן זה לא יחבררו טענותיו
- 7 -

הצעה י. הררי נחקבלה.

הסתייגות לז. ורהפטיג.

- בעד הצעה י. קליבנוב, שצו-הסגירה ינתן לשבועיים ותהיה אפשרות להאריכו
- 4 - נגד
- 5 -

הצעה לא נחקבלה.

הסתייגות לי. קליבנוב ולז. ורהפטיג.

(בשם רוב הועדה יגן י. הררי).

הצעה שבמקום "רשאי השופט" יהיה "רשאי אב בית-ד" ←

נחקבלה.

סעיף 9.

- (א) פסק דין של בית דין ניהן לערעור בהתאם להוראות הנוגעות לערעור על פסק דין שניתן במשפט פלילי על ידי בית המשפט שלידו הוקם בית הדין.
- (ב) צוה בית דין לפרסם פסק דין ברבים, רשאי בית משפט הדן בערעור באותו ענין לצוות שפסק דינו יפורסם ברבים בצורה ובאופן שיקבע בית הדין, ולקבוע שהוצאות הפירסום, כולן או מקצתן, יחולו על הנאשם או על קאוצר המדינה.

~~הסתייגות לא נחקבלה.~~

ועדת החוקה, חוק ומשפט
17.1.51
חוק למניעת הפקעת שיערים וספסרות.

רל.

ח. צדוק: צריך להכניס כאן תיקון ולכתוב כי ביה-הדין

יורה על מי יחולו ההוצאות, בהתאם לשינוי

שהכנסנו ביחס לפירסום פסקי-דין.

ההצעה נחקבלה.

י. קליבנוב: כתוב "ביה-דין" / אולקבוע הוצאות ---" וצריך

להיות "ביה-המשפט".

התיקון נחקבל.

ד. בר-רב-האי: כאן מתעורר ספק אם מותר לפרסם פסק-דין

לפני הערעור. אם נאשם שנמצא חייב באינסטנציה

ראשונה, יתכן כי מימצא זכאי בדרגה הערעור. אינני רואה חרופה לכך

בנימוק שבעבור שלושה חדשים שוכחים את העניין. אני מציע שפסק-דין

שהוגש עליו ערעור, לא יהפרסם לפני בירור הערעור.

ח. צדוק: ההוראה הזאת הו כנסה שלא בהיסח הדעת. השאלה

שמעורר חבר הכנסה בר-רב-האי עמדה בפני

ועדת המשנה, וסעיף פ(ב) הוא החשובה לכך. אם נקבל את התיקון שמציע

חבר הכנסה בר-רב-האי, פירוש הדבר שפסק הדין או תמציתו לא יוכלו להתפרסם

עם מתן פסק-הדין ע"י ביה"ד וצריך יהיה לחכות עד עבור תקופת הערעור,

שרק אז יחברר אם הוגש או לא הוגש ערעור. אם הפירסום יהיה זמן

ניכר אחרי מתן פסק-הדין, כל האפקט הציבורי של הפירסום ניטל ממנו.

לעומת זאת, נדמה לי כי יש בהצעה זאת נסיון

לחקן את המעוות במידה שהדבר בגדר האפשר. אם בי"הד באינסטנציה

מסויימת דן בעניין, החליט לזכות או להרשיע והחליט לפרסם את פסק-הדין,

ואם אח"כ באינסטנציה לערעורים משנים את פסק-דין, אפשר לצוות על

פירסום המתקן את הפירסום שנעשה קודם לכן. (ד. בר-רב-האי: אבל הנזק

כבר נגרם) משפטי הספסרות אינם שונים ממשפטים אחרים. בכל משפט,

כשאדם נמצא חייב בדין, הדבר מתפרסם בעהונים, וכשהוא אח"כ מגיש

ערעור, מתברר לפעמים כי טעות היתה בפסק-הדין. מדוע נקל פה יותר

מאשר במקרים אחרים?

ז. ורטהפטיג: אני סבור כי אפשר לחקן את הדבר במידת מה,

ע"י כך שביה-המשפט באינסטנציה ראשונה,

ז. ורהפטיג:

רשאי ואינו חייב לפרסם את פסק־הדין, והוא יקח בחשבון את הערעור ויעכב את הפירסום. הייתי מציע כי גם אם בית־המשפט מחליט לפרסם את פסק־הדין לפני שהתברר הערעור, הוא יהיה חייב לפרסם כי הוגש ערעור. (ח. כהן: אי-אפשר לעשות זאת. בית־הדין מצווה על הפירסום עם מתן פסק־הדין) בכל אופן, צריך להיות ברור כי יכול להיות מוגש ערעור וכי פסק־הדין אינו סופי. הייתי מכניס תוספת בסעיף 6, שצריך לכתוב בעה פירסום פסק־הדין כי הוא אינו סופי וניתן לערעור.

תיקונו של ז. ורהפטיג לסעיף 6 -

נחקבל.

סעיף 9 נחקבל.

סעיף 10.

"כל מקום שהוראה שבחוק זה סותרת הוראה כל חוק אחר, ההוראה שבחוק זה - עדיפה".

הסעיף נחקבל.

(הסעיף יצורף לסעיף 5 (ד) הדין בסמכויות ביה"ד)

סעיף 11.

בטלות -

- (א) פקודה מניעת הפקעת שיערים וספסרות (שיפוט), חש"ח - 1948 (להלן - "הפקודה");
- (ב) תקנות הפיקוח, כמשמעותן בסעיף 3 (ב) לפקודה, במידה שלא בוטלו בסעיף 10 לפקודה.

הסעיף נחקבל.

סעיף 12.

- (א) "מי שלפני תחילת תקפו של חוק זה נחמנה, כנציג ציבור, חבר בית דין למניעת הפקעת שיערים וספסרות שהוקם לפי הפקודה, וערב תחילת תקפו של חוק זה היה חבר בית דין כזה, רואים אותו כאילו ביום תחילת תקפו של חוק זה נחמנה להיות נציג ציבור לצורך חוק זה.
- (ב) היה ענין חלוי ועומד, ערב תחילת תקפו של חוק זה, בפני בית דין למניעת הפקעת שיערים וספסרות שהוקם לפי הפקודה, יימשך הדיון באותו ענין כאילו חוק זה לא נכנס לחשבו".

הסעיף נחקבל.

סעיף 13.

- (א) "שר המשטחים ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו ולסדרי הדין בבתי הדין.

רל

ועדה החוקה, אחוקא המשפט
17.1.51
חוק למניעת הפקעת שערים וספסרות.

"(ב) תקנות אלה רואים אותן כאילו הותקנו לפי חוק זה:

- (1) תקנות מניעת הפקעת שערים וספסרות (החשתי הדין) תשי"א - 1950.
- (2) תקנות מניעת הפקעת שערים וספסרות (החשתי הדין), (מס' 2) תשי"א - 1950.

הסעיף נחקבל.

י. קליבנוב: כבר בישיבה הקודמת, בשיחה פרטית, שאלתי

את מר צדוק מה הוא הנוהג בקשר לתשלום שכרם

של נציגי הציבור המשתתפים במשפטים אלה. פנה אלי אחד מנציגי הציבור האלה בחיפה, בתמיחה גדולה מאוד: מבלי שציפה לכך הוא קיבל צ'ק ממשרד המשפטים, תשלום עבור שלוש ישיבות, בסך 9 ל"י. הוא שאל: האם יש איזה חוק בענין זה. הוא כשלעצמו ראה בכך פגיעה בכבודו, כי חשב שזוהי חובה ציבורית שעליו למלאה, ופתאם שלחו לו צ'ק בלי כל הסברה.

אני חושב שזוהי הזנחה או טעות מצד

משרד המשפטים. צריך לשלוח יחד עם הצ'ק מכתב לוואי. צריך גם להודיע קודם לכן כי השופטים האלה יקבלו שכר, ולא לעשות זאת באופן כה פרטיזני. אין זה לכבוד ביה"ד.

ת. כהן: האיש אשר פנה לחבר הכנסת קליבנוב, שהוא

כנקאה יחיד בדורו. אלינו פנו כמה וכמה

נציגי ציבור בתרעומת מרה על כך שהיו צריכים לבטל את זמנם מבלי לקבל שכר. לכן, כשהגשנו את הצעת החקציב לכנסת לשנת החקציב החולפת, הכנסנו לקציב לתשלום שכר טירחה לנציגי ציבור בבתי הדין למניעת הפקעת שערים וספסרות, והכנסת אשרה את החקציב הזה. משרד המשפטים רשאי לשלם לנציגי הציבור את שכרם בשיעור של שלוש ל"י לישיבה מכיון שאנחנו משלמים לנציג ציבור אחד, ברור שאנחנו צריכים לשלם לכל נציגי הציבור, בין אם הם דורשם זאת ובין אם אינם דורשים זאת. הרשות נחונה בידי כל נציג ציבור המקבל צ'ק, לעשות בו פסוב בעצמיו.

בנוגע לצורת משלוח הצ'קים: הממשלה אינה

שולחת צ'קים רגילים. הצ'ק רצוף לחלק עליון שהוא מכתב בו נאמר כי

רצוף צ'ק זה וזה והסברה על מה ניתן הצ'ק. כתבנו כי הסכום ניתן

עבור טירחה לנציג ציבור בבית-הדין למניעת הפקעת שערים וספסרות.

ר.ל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
17.1.51
חוק למניעת הפקעת שערים וספסרות.

ח. כהן:

אין הממשלה יכולה להוסיף על כך מכתבי-לוי של כבוד; אני חושב שאי-אפשר גם לדרוש זאת ממנה. דבר זה שוב יקשה על החקציב ועל המנגנון.

י. קליבנוב: המחמנה להיות נציג ציבור, מקבל כתב-מינוי.

האם כותבים לו אז כי יקבל שכר-טירחה?

(ת. כהן: לא). מדוע לא לכתוב בכתב-המינוי כי נציג הציבור זכאי לקבל

שכר-טירחה?

ת. כהן: המינויים נעשים באופן כזה שהרשות המקומית

אשר צריכה לסמליץ בפני שר המשפטים על קביעת

נציגי הציבור, פונה אל המועמדים ושואלת אותם אם הם מוכנים לקבל אל עצמם את התפקיד הזה. אז היא גם מודיעה להם כי הדבר קשור בשכר, כלומר, שלא יפסידו את זמן עבודתם.

תוספת ראשונה (סעיף 1).

1. תקנות ההגנה, 1939;
2. תקנות ההגנה (כספים) 1941;
3. תקנות ההגנה (פיקוח על מוסדים), 1944;
4. תקנות ההגנה (מניעת רווחים מופקעים), 1944;
5. פקודת בריאות העם (תקנות בדבר צרכי מזון), 1935;
6. פקודת צרכי אוכל ומצרכים הכרחיים (פיקוח), 1939;
7. פקודת המצרכים הכרחיים (מלאי), 1939;
8. פקודת סמכויות היבוא, היצוא והמכס (הגנה), 1939;
9. פקודת הפיקוח על המזונות, 1942.
10. פקודת מחלות בעלי חיים, 1945;
11. פקודת מידום ומשקלות, 1947;
12. כל תקנה, כמשמעותה בפקודת הפירושים, 1945, שהותקנה על פי אחד החוקים המפורטים לעיל.
13. כל חוקי עזר של רשויות מקומיות שהותקנו לפי פקודת העיריות, 1934, או לפי פקודת המועצות המקומיות, 1941, והמסדירים את תלוקתם של מצרכי מזון, מחיריהם והפיקוח על מכירתם.

ת. צדוק: התוספת צמודה לסעיף 1 והיא נתקבלה כאשר

נתקבל סעיף 1. אז גם הוכנס בה תיקון:

הוכנסה הפקודה ביחס לסמכויות היבוא, היצוא והמכס (הגנה).

היו"ר נ. ניר: אני מציע כי יו"ר ועדת המשנה, יו"ר הועדה

וב"כ משרד המשפטים, יבדקו את התוספת.

הצעה נתקבלה.

בישיבה הקודמת נתקבל כאן עיקרון

ג. כהן:

שיש להטיל עונש על שופט שאינו מופיע

בביה"ד מבלי שחהיה לו סיבה מספקת. דבר זה היה מותנה בכך ששופט זה לא התפטר תוך 14 יום מעת שקיבל את כתב-המינוי. ה" צדוק ערער ואמר: ומה אחרי כן? ענו על זאת כי יש אצלנו חופש הפרט, ואם אין זה גיוס-חובה, אין צורך לכתוב זאת. אני בכל זאת חושבת כי מוטב למצוא נוסחה אחרת שתכלול גם את האפשרות של התפטרות לאחר 14 יום. אולי מוטב להוסיף "כל עוד לא התפטר".

לאחר שהעירותי את הערתי, הבנתי את

ת. צדוק:

החלטת הועדה בצורה כזאת: אם ממנים אדם

להיות נציג ציבור ותוך 14 יום הוא מודיע כי אינו רוצה להיות נציג ציבור, כי אז המצב כאילו בכלל לא היה המינוי. אם עברה התקופה של 14 יום, הוא מתחיל להיות נציג ציבור. אח"כ הוא יכול להתפטר כמו שאפשר להתפטר מכל תפקיד אחר. אבל אם נציג ציבור לא סזר בו במשך 14 יום, הוא נציג ציבור עד שיתפטר. אם במשך התקופה הזאת שלא התפטר הוא לא הופיע לביח"המשפט מבלי שחהיה לכך סיבה מספקת, הוא יהיה צפוי לקנס.

היו"ר נ. ניר § כולכם קבלתם הזמנות לישיבות של שבוע הבא.

אתם רואים כי אנחנו עמוסי-עבודה. אני

פונה אל חברי הועדה שישתתפו בישיבות. השבוע כבר בטלנו ישיבה אחת.

אני מפנה את תשומת לבכם לכך שהועבר אלינו גם חוק התיים המשותפים, שעדיין

לא הכנסנו אותו לסדר-היום של שבוע הבא. יועבר אלינו גם החוק בעניין

השחר והשלמונים, שודאי ידרוש זמן לעיבודו.

אני מציע להעביר את חוק התיים המשותפים

לוועדה משנה.

הוחלט: להעביר את החוק לוועדה משנה על מנת שתחזיר למליאת הועדה רק את ההסתייגויות.

מ. בן-עמי: אני מציע שנקיים את ישיבתנו בחל-אביב ביום

א' בערב.

ההצעה לא נתקבלה.

י. הררי: אני רוצה להשמיע את הצעתי בקשר עם חוק הבחירות,

כדי שחברי הועדה יחשבו עליה בינתיים. ראיתי

כי מצטיירות בוועה כמה הצעות. אנני רואה איך תוכל הועדה להמשיך בהכנה

החוק מבלי שתיקבע שיטת הבחירות. אם נחליט על שיטת בחירות יחסיות ברוב

לא גדול, ואם אח"כ תשתנה ההחלטה הזאת במליאת הכנסת, נצטרך להתחיל מחדש

בעיבוד כל החוק. לכן אני חושב כי מוטב להביא את השאלה להחלטת מליאת

הכנסת, לפני שנעבור לעיבוד פרטי החוק.

הישיבה ננעלה בשעה 10.40.